

« Glasnik SAN », V—1, 1953, 133—134), în seria de studii « Srpski dijalektološki zbornik », editată de Institutul de limba sârbocroată de pe lângă Academia de științe de la Belgrad.

Lucrările și articolele sale, răsfrînte prin revistele despecialitate, tratează probleme de dialectologie sârbocroată, în special voivodineană chestiuni de istorie a limbii sârbocroate și starea actuală a limbii literare, probleme de fonetică, etimologie, semantică și toponomastică. Ivan Popović era preocupat în special de probleme de balcanologie, ocupîndu-se în cadrul acestora de relațiile lingvistice sîrbo-romîne, sîrbo-albaneze, greco-sîrbe și sîrbo-bulgărești. Articolele sale consacrate acestei problematice i-au fost tipărite în publicațiile Academiei de la Belgrad « Južnoslovenski filolog », « Naš jezik », « Glasnik SAN », « Zbornik radova Vizantološkog instituta SAN », ale asociațiilor și societăților științifice din alte centre (« Zbornik Matice Srpske », « Godišnjak Balkanološkog Instituta », « Radovi Naučnog društva NR B i H », « Makedonski jezik » ș. a.) și în alte reviste și ziare. Unele articole au fost publicate și în limba albaneză sau romînă (în « Jeta e Re », « Përparimi » de la Prishtina, « Fllaka e Villaznimit » de la Skopje, sau în revista « Lumina » de la Virșeț). Contribuțiile lui Ivan Popović scrise în limbi străine au văzut lumina tiparului în publicațiile științifice de frunte din mai multe țări europene (« Welt der Slaven », « Zeitschrift für slavische Philologie », « Beiträge zur Namenforschung », « Probleme der neugriechischen Literatur », « Vasmer-Festschrift », « Voprosy slavjanskogo jazykoznanija », « Slavjanskoe jazykoznanie », « Slavjanskaja filologija », « Ricerche slavistiche », « Annali dell'Istituto Orientale di Napoli », « Wiener slavistisches Jahrbuch », « Revue des études slaves », « Vox Romanica », « Cercetări de lingvistică », Cluj).

În scrierile sale Ivan Popović a dat dovadă de multă inventivitate, originalitate și a folosit o bogată documentare. Chestiunile de limbă sîrbocroată sînt studiate de el în legătură cu realitatea istorică și legăturile limbii sîrbocroate cu limbile înconjurătoare. Ivan Popović nu privea faptele de limbă sîrbocroată în mod izolat (« unilateral și nedialectic », cum avea să se exprime), ci cercetînd în mod perseverent relațiile acesteia într-un ansamblu balcanic.

Cunoscînd în bună măsură limba romînă și problemele ei esențiale, Ivan Popović abordează în mai multe dintre lucrările sale chestiuni de lingvistică romînească. Astfel, încă din anul 1949 prezintă (în « Južnoslovenski filolog », Belgrad, XVIII, 1949—1950, 328—335) unele lucrări ale acad. Emil Petrovici, discutîndu-le amplu și competent. Urmărind drumul vlahilor medievali în regiunile sîrbocroate și terminologia pastorală de origine romînească din aceste părți, Ivan Popović publică studiul său important *Contribuție la studierea cuvintelor romînești în limba sîrbocroată* (« Lumina », Virșeț, IX — 3/4, 1955, 73—83)¹, scoțînd în evidență 34 de termeni noi, cu sensuri noi sau cu o arie de răspîndire mai largă, completînd în felul acesta lista cuvintelor de proveniență romînească în limba sîrbocroată dată anterior de Sextil Pușcariu (*Studii istroromîne*), II, București, 1926, 274—315). Pe lângă un articol programatic privitor la studierea contactelor lingvistice sîrbo-romîne din Banat (publicat în ziarul « Dnevnik » din Novi Sad, XIV — 3172, 29.I. 1955, 1), regretatul lingvist a mai publicat în revista Institutului de lingvistică din Cluj articolul *Note și etimologii: s.-cr. lažuga « laitue »* (« Cercetări de lingvistică », II, 1957, 291—292). După informațiile date de autor însuși (cf. *Geschichte der serbokroatischen Sprache*, Wiesbaden, 1960, 573), dăduse la tipar un studiu recapitulativ intitulat *Valacho-Serbica* (în revista « Südost-Forschungen » din München).

Totuși cele mai multe probleme de lingvistică romînească sînt incluse în cele două ediții (sîrbocroată și germană) ale *Istoriei limbii sîrbocroate*, mai ales în ediția completată și amplificată din 1960. Astfel, în ansamblul relațiilor lingvistice slavo-romîne, Ivan Popović se ocupă aici mai ales de « daco-slavă », de problema slavilor din Dacia (ediția germană cit. p. 44—46, 137—139, 290—292), de problema dificilă a formării limbii romîne și de cea a romînilor balcanici (*ibid.*, p. 59—64, 159, 239—240, 470), mergînd pe urmele maestrului său, Henrik Barić, cunoscutul albanolog, balcanolog și indoeuropenist iugoslav (cf. « Lumina » IX — 1/2, 1955, 70). Soarta slavilor în Dacia, din cele mai vechi timpuri și pînă la asimilarea lor în masa romînească, toponimia slavă din regiunile romînești și cea romanică sau romînească în părțile iugoslave, împrumuturi lexicale și alte raporturi lingvistice sîrbo-romîne — toate acestea și-au găsit oglindire în cartea sa².

Prin moartea lui Ivan Popović lingvistica iugoslavă pierde o forță tină, spre care erau îndreptate frumoase speranțe, iar lingvistica romînească pierde un prieten — slavist care-i cunoștea îndeaproape problemele și le aborda în mod științific.

Zrenjanin (Iugoslavia)

RADU FLORA

¹ Cf. recenziia semnată de B. BERIĆ, în Rsl, IV, 1960, p. 384—385.

² Cf. și recenziia publicată de H. MIHĂESCU, în SCL, XII, 1961, nr. 2, p. 278—282.